

Från redaktionen

Birgitta Svensson

Kulturarv har idag kommit att bli ett flitigt använt begrepp bland såväl kulturhistoriker som andra. På olika sätt avgränsas kulturarvet för att levandegöra historien eller för att bringa ordning i det kollektiva minnet. Kulturarvet framställs ibland som en motpol till en urartad samtida kultur och en oas som gör det möjligt att uthärda det moderna livet. Men det handlar också om hur kulturell identitet skapas i möten mellan människor. Identitet och tillhörighet formas av förmågan att knyta det förflutna till framtiden, men också av gränsdragningar gentemot andra. Kulturarv skapar på så sätt både samhörighet och avstånd. Årets första nummer av RIG vill inleda en kritiskt granskande diskussion om vad vi fyller detta värdeladdade begrepp med.

Orvar Löfgren uppmärksammar hur kulturarv ofta förstås som kulturlandskap i Sverige. Naturen har här större betydelse för skapandet av kulturarvet än på andra håll. Vi tar också ofta för givet att detta arv är gemensamt och historiskt odiskutabelt. Istället skulle vi kanske, som Löfgren föreslår, lämna det förutsägbara och se vad som händer om vi började söka efter det obekväma och oaptitliga.

I den följande artikeln ställer Barbro Klein frågor kring vad som sker med kulturarvet då människor flyttar eller flyr från ett land till ett annat. Kanske måste insamlingarbetet på så-

väl museer som arkiv radikalt förändras i samklang med alla de nya svenskar som omformar det svenska kulturarvet. Klein visar bland annat hur många grupper utesluts i och med att folkminnen ofta samlas in skriftligt. Föremålets betydelse politiskt och kulturellt spelar också en stor roll som symboler för både inneslutning i och uteslutning ur ett gemensamt kulturarv.

Traditionen att diskutera olika samhällsgruppers rättigheter och inflytande kan föras tillbaka till upplysningstiden. Kvinnors medverkan i den stora Upplysningen är ämnet för idéhistorikern Jakob Christenssons artikel. Hur borde en upplyst kvinna vara? Eller hur skulle man definiera den kvinnliga och den manliga sfären, var frågor som diskuterades. Sällan hade dock upplysningsivrarna ambitionen att nå kvinnor av det enkla folket. Vi får emellertid här stifta bekantskap även med bondhustruns dygder. Landsbygdens enkla värld hyllas som okonstlad och förnuftig.

Från landsbygden är steget inte långt till Maria Flincks översikt över den trädgårdshistoriska forskningen, som dock förflyttar oss hundra år framåt i tiden, från upplysningen.

Gemensamt för artiklarna är att de alla på olika sätt för fram hur den kulturhistoriska forskningen bedrivs eller borde bedrivas, samtidigt som de diskuterar vad vi tror är angelägna frågor inom fältet. I några kortare de-

battinlägg återkommer diskussionen om kulturarvsbegreppet utifrån bland annat några aktuella utredningar och utställningar.

Efter fjorton år i Stockholm flyttar nu RIG:s redaktion åter till Lund. Tidskriftens syfte är alltså att vara ett livaktigt, tvärvetenskapligt debattorgan inom etnologin och den kulturhistoriska forskningen i vid bemärkelse. En förändring av tidskriftens yttre form har ansetts önskvärd, traditionen att byta färg med årgång kommer dock att bibehållas. Innehållet disponeras också delvis på ett nytt sätt. Antalet artiklar utökas, en debattavdelning

skapas och recensionsavdelningen disponeras så att nya avhandlingar får ett särskilt utrymme, liksom recensioner och notiser. Ett vetenskapligt råd kommer att bistå redaktionen med idéer till och synpunkter på artiklar.

Den tillträdande redaktörens förhoppning är att tillsammans med skribenter från olika delar av det kulturhistoriska fältet, kunna göra RIG till ett forum för debatt mellan olika riktningar, men också granska kulturhistorisk och etnologisk forskning och vara ett organ för diskussion av kulturpolitiska frågor.